

AE JIN HUYS

KIMCHI

GEZOND KOKEN MET
GEFERMENTEERDE GROENTEN

Lannoo

INHOUD

voorwoorden		CHOGOCHUJANG 32	MAK KIMCHI 62	KIMCHI-GERECHTEN
Park Chan Il	7	chilidipsaus met azijn	eenvoudige kimchi	
Frederik Sioen	12			
Ae Jin Huys	15			
Koreaanse foodfilosofie	16	DADAEKI 32	KKAENIP KIMCHI 63	KIMCHI MANDU 86
Koreaanse smaakmakers	20	sojadipsaus met chili	perillakimchi	kimchidumplings
Fermentatie en kimchi	34	CHOGANJANG 33	OI KIMCHI 64	CHAESIK KIMCHI MANDU 90
Kimchi en gezondheid	36	sojadipsaus met azijn	komkommerkimchi	vegan kimchidumplings
Kimjang	51	YANGNYEOMJANG 33	MOJABAN KIMCHI 65	KIMCHI MANDUGUK 91
Het huis van nampa	52	sojadipsaus	bessenwierkimchi	kimchidumplingsoep
Kimchi vanuit micro- biologisch standpunt	82	KIMCHI- RECEPTEN	CHAESIK BAECHU KIMCHI 66	HOBAK KKOTJEON 92
De pro's en contra's van kimchi	84		vegan kimchi van Chinese kool	gevulde courgette- bloemen met kimchi
6 9 Regionale kimchi's	120	OI SOBAGI 40	MUSAENGCHAE 68	DWAEJI GALBI KIMCHI JJIM 94
Abuleisuna	156	gevulde komkommer- kimchi	fijne daikonkimchi	kimchi varkensribsoep van Marcelo Ballardin
Koh eunjeong	158	DAEPAKIMCHI 42	YANGBAECHU SAENGCHAE 69	KIMCHI JJIGAE 98
Park Chan Il	170	preikimchi	fijne wittekoolkimchi	kimchistoofpotje
Cheongamsa- tempelkeuken	178	GAJIKIMCHI 43	YANGBAECHU KIMCHI 70	CHAESIK KIMCHI JJIGAE 100
		auberginekimchi	wittekoolkimchi	vegan kimchistoofpot
		HOBAK KIMCHI 44	NABAK KIMCHI 74	KIMCHI SOONDUBU 100
		pompoenkimchi	waterkimchi van versneden groenten	JJIGAE
		PA KIMCHI 46	DONGCHIMI 75	kimchistoofpot met zijdetofoe
		lente-uikimchi	waterkimchi van daikon	HOBAK KIMCHI JJIGAE 102
		KKAKDUKI 48	BEET MULKIMCHI 77	stoofpotje van pompoen- kimchi
		koolrabikimchi	waterkimchi van rode biet	JAPCHAE 103
		CHEOPSSAL KKAKDUKI 49	RADISH MULKIMCHI 78	gebakken glasnoedels
		koolrabikimchi met gierst	radijswaterkimchi	KIMCHI JEON 104
		BAEK KIMCHI 54		kimchipannenkoek
		witte kimchi van chinese kool		KIMCHI GIMBAP 106
		BAECHU KIMCHI 58		zeewierrol met kimchi
		kimchi van chinese kool		

BINDAETTEOK 108
pannenkoek van
mungbonen en kimchi

**CHAESIK
BINDAETTEOK** 110
vegan pannenkoek van
mungbonen en kimchi

**KIMCHI BOKKEUM
BAP** 112
gebakken rijst met kimchi

**KKAKDUKI
MINISTRONE** 114
minestrone met koolrabi-
kimchi

**MUSAENGCHAE
CROQUE MONSIEUR** 116
tosti met versneden
daikonkimchi

BULGOGI PIZZA 118
pizza met rundvlees en
kimchi

KKAKDUKI SALSA 118
tomatensalsa met
daikonkimchisap

KOREAANSE GERECHTEN

BAJIRAKJUK 122
rijstpap met schelpjes

**BAJIRAK
KALGUKSU** 124
handgesneden
noedelsoep met kokkels

DAK KALGUKSU 125
handgesneden
noedelsoep met kip

SUJEBI 127
handgeplukte noedelsoep

PAJEON 130
pannenkoek van lente-ui

JANGTTEOK 132
groentepannenkoek
met gefermenteerde
sojabonenpasta

KULJEON 134
gepaneerde oesters

MOJABAN MUCHIM 136
zeewiersalade

**GANJANG YACHAE
JANGAJJI** 138
gepekeld groente in
sojasaus

**OI JANGAJJI
MUCHIM** 138
salade van gepekeld
komkommer

KONGIEP JANGAJJI 140
gepekeld bonenblad

BIBIMBAP 142
gemengde rijst met
groenten

**MODEUM
JUMEOKBAP** 144
rijstballetjes

SSAMBAP 146
gepekeld rijstrolletjes

**MEMIL
BAECHUJEON** 148
boekweitpannenkoek
met chinese kool

GAMJAJEON 150
aardappelpannenkoek

YUKJEON 151
gepaneerde runderlapjes

GAMJA ONGSIMI 157
aardappelknodel-
soep

DOENJANG JJIGAE 160
gefermenteerde
sojabonensoep

**BAJIRAK DOENJANG
JJIGAE** 161
gefermenteerde
sojabonensoep met
schelpjes

SSAMMU 162
gepekeld koolrabi

PAJORI 164
preisalade

SIGEUMCHI NAMUL 165
geblancheerde spinazie

**GAJI YANGNYEOM-
DECHIM** 166
gestoomde aubergine

MU JORIM 168
gestoofde daikon in
sojasaus

DWAEJI GUKBAP 171
rijstsoep met
varkensvlees

KUL MANEUL 172
gefermenteerde
knoflook in honing

GYERAN JJIM 174
gestoomd ei

YEONGEUN CHIPS 176
lotuswortelchips

YEONJAJUK 180
pap van lotuszaad

YEONGEUN KIMCHI 182
lotuskimchi

**DOTORIMUK
MUCHIM** 184
salade van
eikelzetmeel

dankwoord 191

Kinderen van het lot

Niet toevallig zaten we in de keuken. Het lot sloeg toe op een verrassende en positieve manier. Ae Jin en ik waren ongeveer een jaar een koppel, toen ik via het internet ontdekte dat een van mijn songs, 'Cruisin', via een reclamefilmpje bekend was geworden in Zuid-Korea. Van alle landen in de wereld toevallig in het geboorteland van mijn geliefde.

Als bij toeval werd Zuid-Korea ons tweede thuis, en we omarmden de unieke samenkomst van onze beide verhalen. En vooral, Ae Jin was terug op de plek waar ze was opgegroeid. Na de dood van haar Koreaanse vader werd ze op vierjarige leeftijd door haar stiefmoeder naar een weeshuis gebracht en een jaar nadien door een Belgisch koppel geadopteerd. En nu, zovele jaren later, wekten de specifieke geuren in de straten van Seoel en de smaken van het eten herinneringen op uit haar jeugd. Een intens nieuw hoofdstuk was aangebroken.

In Zuid-Korea leerde ik Ae Jin pas echt kennen. En zij zichzelf. Met de Koreaanse keuken als mechanisme voor het ontluiten van haar identiteit. Ik merkte hoezeer haar karakteristieken en gedragingen overeenstemden met die van onze Koreaanse vrienden, hoe krachtig de genen zijn. Tijdens ontmoetingen met andere chefs legde ze op zo'n spontane en natuurlijke wijze contact en bij haar onderzoek naar de filosofie en de oorsprong van de Koreaanse keuken merkte ik een oneindige interesse en passie.

De naam 'Ae Jin' betekent 'ware liefde', en die liefde bleef groeien. De liefde voor elkaar en voor Korea. De liefde voor de cultuur, voor de stad Seoel en haar contrasten tussen oud en nieuw, het platteland en de natuur van Jirisan, Gangwon-do en Jeju, de gastvrije vriendelijke mensen, de oneindig gevarieerde keuken... en we genoten. Als kinderen van het lot.

FREDERIK SIOEN,
muzikant

Het was de herkenning van geuren en smaken die me terugkatapulteerde naar lang vervlogen tijden. Begeesterd trok ik richting Korea, het land van mijn roots. Ik leerde er koken dankzij de familierecepten van moeders en grootmoeders, chefs en hun signatuurgerechten, producenten die me inspireerden met hun regionale specialiteiten, boeddhisten die me inwijdden in hun pure keuken en filosofie. De meest memorabele gerechten waren niet per se bereid door de meest gerenommeerde chefs. Ze smaakten niet noodzakelijk beter in een stijlvol kader. Soms zijn het de zorgzame handen die smaak en troost in een gerecht kunnen toveren, die de kracht hebben om je nostalgisch te laten verlangen naar bepaalde gerechten, momenten, personen. Kun je de smaak van handen proeven die het voedsel bereid hebben? Ik geloof van wel. '손맛', 'sonmat', betekent letterlijk 'handsmaak'. Het is een bekende keukenterm in het Koreaans.

AE JIN HUYS

FERMENTATIE EN KIMCHI

14 15

Het World Institute of Kimchi bundelt alle kennis rond de kimchicultuur en gistingswetenschap. Als onderdeel van het Koreaanse ministerie van Wetenschap en ICT doet het instituut uitgebreid onderzoek naar kimchi en alles wat ermee te maken heeft. Het onderzoekt de effecten van kimchi op de gezondheid, het helpt de productie en distributietechnologie ervan te verbeteren en het bestudeert de filosofie achter de kimchicultuur. Alles om kimchi – niet voor niets een gerecht met de status van Unesco cultureel erfgoed – wereldwijd op de kaart te zetten.

Omdat landbouw eeuwenlang de belangrijkste bron van inkomsten was in Korea, ontstonden gefermenteerde voedingsmiddelen vooral als smaakmakers. Doenjang (sojabonenpasta), ganjang (sojasaus), gochujang (chilipasta) en sikcho (azijn) zijn waarschijnlijk de bekendste voorbeelden. Daarnaast ontstonden bijgerechten zoals kimchi, gezouten vis en alcoholische dranken op basis van granen.

Sojasaus, sojabonenpasta en chilipasta – samengevat als jang – geraakten snel in opmars als belangrijkste smaakmakers in de Koreaanse keuken. Die ingrediënten bepaalden de unieke smaak van de keuken in haar geheel. Daarnaast was er kimchi, die een even prominente plaats op het bord zou krijgen. Kimchi en jang klaarmaken was eeuwenlang een van de voornaamste taken van Koreaanse huisvrouwen, die op die manier zo veel mogelijk van hun oogst trachtten te bewaren om hun gezin het hele jaar eten te kunnen geven.

Oorspronkelijk was kimchi dus een middel om groenten te bewaren voor strenge winters. Het principe van groenten inmaken wordt in veel landen toegepast, al kreeg de Koreaanse variant een heel eigen vorm en smaak. Aanvankelijk werd kimchi bereid met aubergine, komkommer en radijs, en gepekeld met zout, sojasaus, rijstmeelpap etc. Het resultaat leek op wat je vandaag nog in China en Japan tegenkomt.

Tijdens de Goryeodynastie (918-1392 n.Chr.) kwam daar een nieuwe variant bij, 'waterkimchi'. Bij het begin van de Joseondynastie (1392-1897 n.Chr.) werd sokbakji-kimchi dan weer populair: een soort kimchi op basis van Chinese kool, radijs, gezouten vis, zeevruchten en chilipeper. De toen nog nieuwe handel in zeevruchten en de toevoeging van chili als nieuw ingrediënt maakten van deze versie een blijver. Naar het einde van de Joseondynastie toe deden tongaechu-kimchi (hele Chinese kool) en bossam-kimchi (zachtgegaard buikspek) hun intrede. Typerend voor deze kimchi zijn de smaakmakers die telkens tussen twee lagen koolbladeren toegevoegd worden.

오이소박이

OI SOBAGI

gevulde komkommerkimchi

Kimchi van komkommers is heerlijk in het voorjaar dankzij hun lichte, knapperige textuur en verfrissende smaak.

INGREDIËNTEN

2 dunne komkommers
zout (2% gewicht van de komkommers)
1/4 ui
1/2 wortel
1/2 rode puntpaprika
20 g bieslook

MARINADE

1 theelepel gepureerde knoflook
1 1/2 eetlepel gochugaru
1/2 theelepel suiker
1/2 eetlepel vissaus

BEREIDING

Was de komkommers en dep ze droog met een schone handdoek. Snijd ze in hapklare stukken van 3 centimeter. Snijd de stukken in kwartjes tot 2,5 centimeter diep. Schik de komkommers in een schaal met de opening naar boven. Sprenkel het zout gelijkmatig over de komkommers en laat 20-30 minuten pekelen. Snijd de groenten in slierten van maximaal 2 millimeter dik en 4 centimeter lang. Meng de ingrediënten van de marinade samen met de versneden groenten en het bieslook. Laat alle smaken even versmelten (10 minuten). Verdeel de vulling over de komkommers.

Bewaar afgesloten op kamertemperatuur gedurende 24 uur. Breng over naar de koelkast, of serveer meteen als lunch met rijst en soep.

TIP

Komkommers haal ik meestal bij de Turk om de hoek. Het verschil met de komkommers uit de reguliere supermarkt is dat 'Turkse komkommers' dunner zijn en minder vocht bevatten. Hoe dunner hoe beter voor een knapperige kimchi.

배추김치

BAECHU KIMCHI

kimchi van Chinese kool

INGREDIËNTEN

4 Chinese kolen
zout (10% gewicht van de kolen)
water
1 wortel
4 stengels lente-ui
1 bosje bieslook

MARINADE

500 g gochugaru
1 ui
125 g knoflook
1/2 eetlepel gepelde gember
125 g gezouten garnalen (saeujeot)
80 ml vissaus
1 peer
snufje suiker
1 liter yuksu (zie recept p. 30)
250 ml pul (zie recept p. 31)

BEREIDING

Halveer de Chinese kolen in de lengte. Schik ze in een kom. Sprenkel een deel zout tussen de koolbladeren. Vul aan met water en zout tot de kolen onderstaan. Week de kool 6 tot 12 uur in het zoutbad.

Spoel de kool grondig om het zout goed uit te wassen. Laat het water eruit lekken.

Snijd de wortel in fijne slierten van 5 centimeter lang, of gebruik voor het gemak een papjaschiller. Snijd het bieslook en de lente-ui even lang.

Mix de ingrediënten voor de marinade samen met de yuksu tot een homogene pasta. Meng de marinade met de pul en versneden groenten. Breng de marinade aan op elk koolblad. Laat de kimchi gedurende een dag of twee trekken op kamertemperatuur. Zet hem dan in de koelkast om te laten rijpen.

